

stes Beliggenhed ses let paa Kaartet. Af Længderuterne gaar den inderste omtrent et halvhundrede Mile inde i Landet fra nogle Guldejer, der ligge omtrent under 18° s. Br. og 30° ø. Lg., tæt øst for Tanganjika Søen til Unjamjembe; den ydre Rute ligger kun en Snos Mile fra Kysten og gaar langs Kystbjærgkjødens østlige Affald fra Sambese Floden over Bjærgtet Kilimandjaro til Ækvator:

Ruter.	Omtrentlig	
	Længde i danske Mil.	Udgifter i Kroner.
1. Inderste Længderute frem og tilbage	590	54,000
2. Yderste Længderute fra Sambese til Ækvator	369	36,000
3. Fra Kysten til Njassa Søens nordlige Del og tilbage	126	13,500
4. Fra Nordenden af Njassa til Sydenden af Tanganjika Søen og tilbage	100	10,800
5. Fra Sansibar til Ukerewe og Tanganjika og tilbage	400	43,200
6. Fra Mombas over Kilimandjaro til Ukerewes sydlige Del og tilbage	225	24,300
7. Parallel med 6; fra Kysten over Bjærgtet Kenia til Ukerewes nordlige Del	225	24,300
I alt	1,925 Mil.	207,000 Kr.

Det er saaledes især de hidtil ukjendte eller kun lidet kjendte Egne imellem de store Søer Njassa, Tanganjika og Ukerewe, der ville blive undersøgte i Forbindelse med Landet mellem disse og Østkysten; thi hvorvel flere rejsende ere komne tværs igjennem dette, have de dog tit fulgt samme Vej, saa at en omfattende Kundskab til Landet fattes. Foruden de mere bestemte betegnede Strækninger, som skulle undersøges, har man paatænkt at arbejde hen til en Undersøgelse af de i det indre Afrika aldeles ukjendte Egne.

O. Irminger.

Tyskerne paa Sydhavsøerne. Det hed for nogen Tid siden, at Preussen omgikkes med den Plan at tage Ny Guinea i Besiddelse, og franske Blade, der jo spore Bismarcks Haand alle Vegne, meddelte som Rygte, at Tysklands Mellemværende med Spanien i Anledning af Suluserne til Virkeligheden skjulte den Bagtanke at tiltage sig Herredømmet over den spanske Koloni, Filipinerne, en Landvinding, der ikke alene i og for sig vilde have stor Betydning, men tillige skaffe Franskmændene i Kotsjinkina et ubehageligt Naboskab og en mægtig Medbejler i de kinesiske Farvande.

Allerede kort efter Krigen 1870 troede Franskmændene og maaske næppe uden Grund at spore Virkningerne af et preussisk Orlogsskibs Nærvarelse ved Hue, Hovedstaden i Annam, i det den annamitiske Kejser viste større Umedgjørlighed ved Afgjørelsen af de mange svævende Spørgsmaal, som Franskmændenes Erobring af hans Provinser ved Udlobet af Mækong uundgaelig fremkaldte. For ikke længe siden hed det end videre, at Tyskland havde truffet Overenskomst med Kongen over Tongasøerne om Afstaaelse af en Havn. Denne sidste Efterretning forholder sig rigtig. „Messager franco-american“ meddeler herom følgende:

„Reichsanzeiger“ har nylig kundgjort, at der den 1ste November 1876 er bleven afsluttet en Venskabstraktat mellem den tyske Kejser og Kongen over Tongasøerne, som sikrer Tyskerne Ligestilling med de mest begunstigede Folk og letter Forsyningen med Kul til de tyske Orlogsskibe, der udsendes til Sydhavet for at værne om Tysklands Handelsinteresser. Kongen over Tongasøerne har tilstaaet Tyskland Brugsretten af et Stykke Land paa en af Øerne til der at indrette et Kuloplæg, dog med Forbehold af sin Højhedsret. „Der har imidlertid“, tilføjer „Reichsanzeiger“, „aldrig været Tale om Afstaaelse af en Havn eller nogen som helst Del af Tongasøerne. Slige Efterretninger er lige saa ugrundede som de Rygter, der af og til sættes i Omløb, om at Tyskland tænker paa at skaffe sig Kolonier i de andre Verdensdele“. Saa vidt „Messager franco-american“. — Som man véd, er Oprettelsen af et Kuloplæg fra de europæiske Magters Side tit en Indledning til Erobring eller Tilknytning af vedkommende Land, og det franske Blad har vel ikke helt Uret, naar det gør opmærksom paa, at det næppe er rimeligt, at Bismarck skulde være uvidende om, at Tongasøerne ligge omtrent midt Vejs imellem de to franske Besiddelser Tahiti og Ny Caledonien, og at disse Øer i Krigstilfælde kunne bruges som

Operationsbasis og i al Fald skaffe Frankrig noget at tage vare ogsaa uden for Evropa. Bladet mener derfor, at den franske Regering i Tide burde have hindret dette ved at annektere Tongasøerne, ligesom Engelskmændene tidligere have gjort med Fidjierne.

At Tyskland søger at faa en Flaadestation i Sydhavet, er for Resten ikke til at undres over, da dets Handelsinteresser ere meget store i disse Egne. Handelen paa de forskjellige Sydhavsøer er for en stor Del i Hænderne paa Tyskere og Amerikanere. Et hamburgsk Handelshus I. C. Godefroy u. Sohn driver saaledes en storartet Forretning med Sydhavsøernes forskjellige Frembringelser, især med Palmensødder og større end noget andet europæisk Handelshus. Det vidner fordelagtigt for Huset, at det tillige søger for Øernes videnskabelige Undersøgelse, og at det jævnlig for egen Regning udsender Videnskabsmænd, der besøge de forskjellige Øer, som Huset staar i Forbindelse med. Udbyttet heraf findes samlet i et stort Pragtværk over Sydhavsøerne, der endnu ikke er afsluttet, og som Huset bekoster udgivet.

Victor Kieler.

Nyt undersøisk Krater ved Havaji. Som man véd, opstaar der stundom nye Aabninger, der danne en Forbindelse imellem Jordens indre og dens Overflade, og adskillige af dem have faaet en vis Navnkundighed. Af disse nye Vulkaner kan man nævne nogle, der ere opstaaede inde i Landet eller tæt op dertil, saaledes Højen ved Methana i Grækenland, Monte nuovo ved Neapel og Jorullo i Mejico, — andre ude i Havet, saaledes Santorini i Grækenland, Nyø ved Reykjavik, Vulkanen ved den azoriske Ø St. Miguel, fremdeles Vulkanen nordvest for Ascension og ved Juan Fernandez, samt endelig Øen Ferdinandea i Middelhavet. Fremkomsten af en ny Vulkan er imidlertid altid noget meget mærkeligt, som fortjener at noteres. I indeværende Aar skete der den 14de Februar et voldsomt Udbrud i Vulkanen Movna-Loa paa Sandvichsøerne, og 10 Dage efter skete der et undersøisk Udbrud i Nærheden af Havneindløbet i den Bugt, hvor Cook fandt sin Død den 14de Februar 1779. Den sidste Tildragelse beskrives i „Annalen der Hydrographie“ (Hefte VI, 1877) af et Øjenvidne paa følgende Maade:

Da vi den 24de Februar kom i Nærheden af Havneindløbet til Kealakekua-Bugten paa Havaji, saa vi Damp- og Røgsøjler stige op af Havet, og dette var i stærkt Røre, omtrent som om der var en Mængde Hvaler. Overalt drev store Stykker Lava omkring, og de indfødte fortalte, at det undersøiske Udbrud først var blevet iagttaget Kl. 3 om Morgenen; i Førstningen havde man set adskillige røde, grønne og blaa Lys, hvis Oprindelse man ikke havde kunnet forklare sig. Vulkanen syntes at danne en i Fjerdingvej lang Revne, hvorfra der opsteg Damp og Lava; Havdybden er her 100—300 Fod. Om Eftermiddagen roede vi hen til det Sted, hvor Vandet var mest oprørt, og mange store Stykker Lava stege stadig op til Overfladen og stødte imod Baaden. I Løbet af et Minut blev vor Baad truffen af ikke mindre end 6 Stykker Lava, som vare et Par Fod i Tværmaal, men Baaden led ingen Skade, da Lavaen var aldeles blød; naar den kom frem paa Overfladen, var den rødglødende, og den udviklede svovlagtige Damp. Et Sted saa vi flere hundrede Stykker Lava drive omkring; men efter Afkølingen sank de dog snart ned igjen. Vi toge et Par Stykker af den glødende Lava op i vor Baad; den var imidlertid fuldkommen smeltet og saa blød som Klistet, og Vandet havde kun trængt en Tomme ind. Vi hørte en Støj, som naar en Bæk løber ned over Klippestykker. og som syntes at hidrøre fra det undersøiske Krater. Dette fortsattes rimeligvis ind under Land, hvor vi opdagede en Revne, som havde en Bredde fra nogle Tommer til nogle Fod; paa enkelte Steder løb Vandet ned i denne Revne. Natten før Udbrudet havde man sporet et stærkt Jordskjælv, som dog ikke syntes at have gjort Skade. — Rimeligvis er det kun den lettere Lava, som stiger op til Overfladen, medens de sværere Stykker blive paa Bunden. Nogle Stykker vare af det saakaldte „Pele's Haar“, en Masse, som dannes af glasagtige Traade, og om hvilken man før troede, at den var dannet ved Vindens Ind-